

A TANTÁRGY ADATLAPJA

ALKALMAZOTT ETIKA

2025-2026 Egyetemi tanév

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem	
1.2. Kar	Történelem és Filozófia Kar	
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet	
1.4. Szakterület	Filozófia	
1.5. Képzési szint	Alapképzés	
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Filozófia	
1.7. Képzési forma	Nappali	

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Alkalmazott etika				A tantárgy kódja	HLM2304
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			dr. Ungvári Zrínyi Imre, egy. docens				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			dr. Soós Amália				
2.4. Tanulmányi év	II	2.5. Félév	3	2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					24
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					12
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					70
3.8. A félév összóraszama					126
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	
4.2. Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	• multimédiás projektorral, vetítővászonnal/képernyővel és táblával felszerelt terem	A hallgató a 14 előadás
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• multimédiás projektorral, vetítővászonnal/képernyővel és táblával felszerelt terem	A hallgató a 14 előadás

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	• C1 A filozófia elméleti és történeti alapjainak beazonosítása és megfelelő alkalmazása: elvek, értékek, etikák, gondolkodási módozatok és gyakorlatok • C2 Általános és ágazati filozófiai gondolatok, témák és problémák rendszerezése és megfogalmazása • C3 Megoldások, konklúziók vagy alternatív probléma-megközelítések erős és gyenge pontjainak a kritikai gondolkodás (logikai elemzés és értékelés) általi beazonosítása • C4 Az emberi cselekedetek, tapasztalatok és létezés okainak, elveinek és értelmének a kimutatása • C5 Filozófiai gondolatok/ismeretek létrehozása és közlése • C6 Személyközi és interkulturális közvetítés a személyközi és interkulturális problémák beazonosítása, elemzése és megoldása révén
Transzverzális kompetenciák	• CT1. Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében • CT2 A hatékony multidiszciplináris csoportmunka technikáinak a különböző hierarchikus szinteken való alkalmazása • CT3 A szakmai továbbképzés szükségletének az önértékelése a személyes autonómia, a munkaerőpiaci integráció és a munkaerő-piaci követelményekhez való alkalmazkodóképesség fejlesztése céljából

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri C2 Általános és ágazati filozófiai eszmék, témák és problémák rendszerezését és megfogalmazását C3 Egy megoldás, konklúzió vagy alternatív problémamegoldás erős és gyenge pontjait, és kritikai gondolkodás (logikai elemzés és értékelés) révén azonosítja
Képességek	A hallgató képes C2.4 Egyes filozófiai elméletek eszméinek és érveinek összehasonlító értékelésére ill. érdemeik és korlátaik azonosítására C2.5 Közepesen összetett filozófiai probléma megoldására egy adott filozófiai diszciplína keretében C3.3 Általános szabályoknak sajátos emberi problémákra való alkalmazása érdekében megfelelő válaszok megfogalmazására (deduktív következtetés)

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni C3.5 Esettanulmány kivitelezésére egy emberi problémáról és sokféle választási lehetőségre épülő megoldás megfogalmazására
-------------------------	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A kulcsfogalmak problematizálása és operacionalizálása alkalmazott etikai problémák megoldása érdekében	•
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az erkölcsi helyzetek realista megközelítése elméleti és gyakorlati érvelésen keresztül	•

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Morálfilozófiai szemléletmód	Előadás, megbeszélés	Kiemelt szempontok: a hallgatók kérdései; példák, magyarázatok
2. A morális tanács és a morális kapcsolatok	u.az	u.az
3. A morális közösség és a morális személy	u.az	u.az
4. A morális orientáció	u.az	u.az
5. A morális döntés	u.az	u.az
6. A morális felelősség	u.az	u.az
7. A társadalmi erkölcsstan problémái	u.az	u.az
8. A „jogi fikciók” erkölcsi jelentősége	u.az	u.az
9. A kultúrákon átívelő viszonyok morális összetevői	u.az	u.az
10. Az erkölcsi problematika differenciálódása	u.az	u.az
11. Bioetika és ökoetika	u.az	u.az
12. Gazdaságetika	u.az	u.az
13. Közszolgálati etika	u.az	u.az
14. Médiaetika	u.az	u.az

Könyvészet

- GADAMER, Hans-Georg: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlatja [Adevăr și metodă. Schița întemeierii unei hermeneutici filozofice]. Budapest, Gondolat, 1984.
- HARTMANN, Nicolai: Az erkölcsi követelmények lényegéről [Despre esența cerințelor morale], In: Nicolai Hartmann: Lételeméleti vizsgálódások [Investigații ontologice], Gondolat, Budapest, 1972.
- HELLER Ágnes: Morálfilozófia [Filozofia moralei], Cserépfalvi, Budapest, 1996.
- HONETH, Axel: Elismerés és morális kötelesség [Recunoaștere și obligație morală], In: Honeth, Axel: Elismerés és megvetés. Tanulmányok a kritikai társadalomelmélet köréből [Recunoaștere și desconsiderare. Studii din domeniul teoriei sociale critice] Jelenkor, Pécs, 1997.
- RIVERS-MATHEWS: Médiaetika [Etica mass-media], Bagolyvár, Budapest, 1993.

6. RORTY, Richard: Esetlegesség ironia és szolidaritás [Contingență, ironie, solidaritate], Jelenkor, Pécs, 1994.
7. LIPOVETSKY, Gilles: Amurgul datoriei. Etica nedureroasă a noilor timpuri democratice, Editura Babel, București, 1996.
8. SCRIPCARU, GH.–CIUCĂ, A.–ASTĂRĂSTOAE, V.–SCRIPCARU, C.: Bioetica, științele vieții și drepturile omului, Polirom, Iași, 1998.
9. TAYLOR, Charles: Sources of the Self. The Making of the Modern Identity, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 1989.
10. UNGVÁRI ZRÍNYI Imre: Morálfilozófia [Filozofia moralei], Cluj-Napoca, Editura Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság, 2008.
11. UNGVÁRI ZRÍNYI Imre: Alkalmazott etikai alapfogalmak. Bioetika. Gazdaságetika. Közzolgálati etika. Médiaetika [Concepte fundamentale de etică aplicată. Bioetică. Etica afacerilor. Etica funcționarului public. Etica mass-media]. Cluj-Napoca, Editura Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság, 2007.
12. ZSOLNAI, László: Gazdaság, ökológia, etika [Economie, ecologie, etică]. Budapest, Gondolat., Budapest, Helikon, 2000.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. HELLER Ágnes: Morálfilozófia. Előszó [Filozofia moralei. Cuvânt înainte]; HONETH, Axel: Elismerés és morális kötelesség [Recunoaștere și obligație morală]	Szövegelemzés, megbeszélés	
2. GADAMER, Hans-Georg: Arisztotelész hermeneutikai aktualitása [Actualitatea hermeneutică a lui Aristotel]	Szövegelemzés, megbeszélés	
3. HELLER Ágnes: Morálfilozófia. Köznapi erények, intézményes szabályok, univerzális maximák [Filozofia moralei. Virtuți cotidiene, reguli instituționale, maxime universale], V.-VI.; TAYLOR, Charles: Sources of the Self , 2. The Self in Moral Space (2.1; 2.2. rész, 25–40. o.)	Szövegelemzés, megbeszélés	
4. HELLER Ágnes: Morálfilozófia. Köznapi erények, intézményes szabályok, univerzális maximák[Filozofia moralei. Virtuți cotidiene, reguli instituționale, maxime universale], I.-III.	Szövegelemzés, megbeszélés	
5. HARTMANN, Nicolai: Az erkölcsi követelmények lényegéről [Despre esența cerințelor morale]	Szövegelemzés, megbeszélés	
6. Heller Ágnes: A felelősség [Responsabilitatea], TAYLOR, Charles: Responsibility for the Self	Szövegelemzés, megbeszélés	
7. WEBER, Max: A protestáns etika és a kapitalizmus szelleme [Etica protestantă și spiritul capitalismului]	Szövegelemzés, megbeszélés	
8. DWORKIN, Ronald: Vegyük komolyan a jogokat! [Drepturile la modul serios]	Szövegelemzés, megbeszélés	
9. TAYLOR, Charles: Az elismerés politikája [Politica recunoașterii]	Szövegelemzés, megbeszélés	
10. WEBER, Max: A tudomány és a	Szövegelemzés, megbeszélés	

politika mint hivatás [Știința și politica ca vocație]		
11. CHARLES, Suzanne: Bioetikai olvasókönyv. Multidiszciplináris megközelítés [Manual de bioetică. Abordare multidisciplinară]; SCRIPCARU, GH.–CIUCĂ, A.–ASTĂRĂSTOAE, V.–SCRIPCARU, C.: Bioetica, științele vieții și drepturile omului	Szövegelemzés, megbeszélés	
12. GOWDY, John M.: A biodiverzitás értéke – Piacok, társadalom és ökológiai rendszerek [Valoarea biodiversității–Piețe, societate și sisteme ecologice]	Szövegelemzés, megbeszélés	
13. GULYÁS Gyula: Közzolgálat és etika. A morális felelősség dilemmái [Serviciu public și etică. Dilemele responsabilității morale]	Szövegelemzés, megbeszélés	
14. RIVERS-MATHEWS: Médiaetika [Etica mass-media]	Szövegelemzés, megbeszélés	
Könyvészet CHARLES, Suzanne: Bioetikai olvasókönyv. Multidiszciplináris megközelítés [Manual de bioetică. Abordare multidisciplinară]. Dialog Campus, Pécs–Budapest, 1999 DWORKIN, Ronald: Vegyük komolyan a jogokat! [Drepturile la modul serios], In: Huoranszki Ferenc (szerk): Modern politikai filozófia, Osiris-Láthatatlan. Kollégium. Budapest, 1998 GADAMER, Hans-Georg: Arisztotelész hermeneutikai aktualitása [Actualitatea hermeneutică a lui Aristotel], In: GADAMER, Hans-Georg: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika megalapozásának vázlata [Adevăr și metodă. Știința întemeierii unei hermeneutici filozofice], Gondolat, Budapest, 1984, pp. 221.-228. GOWDY, John M.: A biodiverzitás értéke – Piacok, társadalom és ökológiai rendszerek [Valoarea biodiversității–Piețe, societate și sisteme ecologice], Kovász, VIII. évfolyam, 1–4. szám – 2004. Tavasz–Tél (44–73. oldal), http://www.epa.hu/00700/00721/00015/owdy.html, 2 Feb 2008 GULYÁS Gyula: 1994 Közzolgálat és etika. A morális felelősség dilemmái [Serviciu public și etică. Dilemele responsabilității morale], 1994/05, Society and Economy, Volume XVI. Number 5., HARTMANN, Nicolai: Az erkölcsi követelmények lényegéről [Despre esența cerințelor morale], In: Nicolai Hartmann: Lételemleti vizsgálódások [Investigații ontologice], Ed. Gondolat, Budapest, 1972. Heller Ágnes: A felelősség [Responsabilitatea], In: Heller Ágnes: Általános etika [Etica generală], Cserépfalvi, Budapest, 1994; HELLER Ágnes: Morálfilozófia [Filozofia moralei.]. Előszó [Cuvânt înainte]; Köznapi erények, intézményes szabályok, univerzális maximák I-III.[Virtuți cotidiene, reguli instituționale, maxime universale I.-III.]Cserépfalvi, Budapest, 1996, pp. 7-14.; pp. 45-70. HONETH, Axel: Elismerés és morális kötelesség [Recunoaștere și obligație morală], In: Honeth, Axel: Elismerés és megvetés.Tanulmányok a kritikai társadalomelmélet köréből [Recunoaștere și desconsiderare. Studii din domeniul teoriei sociale critice] Jelenkor, Pécs, 1997. RIVERS-MATHEWS: Médiaetika [Etica mass-media], Bagolyvár, Budapest, 1993. TAYLOR, Charles: Responsibility for the Self, In: Amélie Oksenberg Rorty (ed.): The Identity of Persons, Berkley, Los Angeles, London, University of California Press, 1976 TAYLOR, Charles: Sources of the Self. The Making of the Modern Identity, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 1989. TAYLOR, Charles: Az elismerés politikája [Politica recunoașterii], In: Fischmidt Margit (szerk.): Multikulturalizmus [Multiculturalism], Osiris-Láthatatlan Kollégium, Budapest. WEBER, Max: A protestáns etika és a kapitalizmus szelleme [Etica protestantă și spiritul capitalismului]. Budapest, Ed. Gondolat, 1982. WEBER, Max: A tudomány és a politika mint hivatás [Știința și politica ca vocație]. Budapest, Ed. Kossuth, 1995.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy szerepel az alábbi hazai és külföldi egyetemek kínálatában:

- Universitatea din Bucuresti, Facultatea de Filosofie, Studii de licenta, Planul de învățământ (<http://www.filosofie.unibuc.ro/plan>),
- Facultatea de Filosofie a Universității din București - Centrul de Cercetări în Etică Aplicată (<http://www.ccea.ro/>)
- University of Oxford, Faculty of Philosophy, Course Descriptions: Ethics (http://www.philosophy.ox.ac.uk/undergraduate/course_descriptions),
- Princeton University Department of Philosophy, Course Descriptions (<http://philosophy.princeton.edu/graduate-course-offerings.html>)

A tantárgy olyan ismereteket foglal magában, amelyek fontos szerepet játszanak bármely foglalkozás szakmai deontológiai mércéinek a megértésében

A tantárgyban olyan ismeretek szerepelnek, amelyek jelen vannak a cégek és civil szervezetek számára ajánlott legismertebb intézményi tréningek keretében is. pl. megtalálhatjuk őket például a Smart Solutions & Support s.r.l., Romania. (<http://www.omnisolutions.ro/ro/?smart-solutions-support-romania>) ajánlatában is.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A hallgatónak átmenő jegye (5) kell legyen mind az előadás (kollokvium/ dolgozat), mind pedig a szemináriumi (3 szöveg elemzése) feladatokból ahhoz, hogy átmenő jegyet kapjon a tantárgyból Értékeléskor: - a másolás vagy csalás kísérletére 1-es osztályzat jár - a témák nem, ismeretére 4-es osztályzat jár		A végső jegy az előadásra kapott (írásbeli vizsga) jegyből (70%) és a szemináriumi feladatokra kapott jegyből (30%) tevődik össze
10.5 Szeminárium / Labor	- a téma helyes besorolása - a traktátnak a fogalmi és módszertani keretbe illeszkedő előadása	- A hallgató kötelező jelenléte az összes szemináriumon. - a vitákban való részvétel - három szemináriumi szöveg elemzése	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
a.) A hallgatónak átfogó szemlélete van a morálfilozófia és alkalmazott etika alapproblémáiról			
b.) A hallgató képes szakkifejezésekkel megmagyarázni a morálfilozófia és alkalmazott etika problémáinak összefüggését egy saját maga által választott probléma példáján.			
c.) A hallgató képes koherens módon bemutatni legalább három szöveget, ami a tantárgy témaköréhez tartozik			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
							

Kitöltés időpontja:
2025.09.15.

Előadás felelőse:
Dr. Ungvári Zrínyi Imre, egy. docens

Szeminárium felelőse:
dr. Soós Amália

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025.09.20.

Tanszékvezető:
Dr. Nagy Róbert, egy. docens

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.